

2/16/001078/009132

Vereniging tot Behoud van Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten

ONTVANGEN 16 NOV 2016

Aan de Gemeenteraad van Voorschoten
Postbus 393
2250 AJ Voorschoten

www.oglv.nl

Bank: NL87 INGB 0002 3073 45

Kamer van Koophandel: 411 658 18

Afz.:

Vereniging tot Behoud van Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten

Voorschoten, 15 november 2016

Betreft: Zienswijze over ontwerp Structuurvisie Voorschoten 2025

Geachte Raadsleden,

Waardering

Onze vereniging juicht het toe dat de Toekomstvisie thans gevolgd wordt door een Structuurvisie, die vervolgens de basis zal vormen voor toekomstige bestemmingsplannen. Het voorbereidingsproces van de Structuurvisie Voorschoten 2025, Groen, Veilig en Betrokken (verder: de Structuurvisie) via een Koersdocument in 2015, een concept-ontwerp Structuurvisie in juni 2016, hoorzittingen en nu een fase van zienswijzen op het voor inspraak vrijgegeven ontwerp Structuurvisie, verdient waardering.

Opbouw van de Structuurvisie

Ook de opbouw van de Structuurvisie wordt door onze vereniging gewaardeerd. De terugblik op de thans geldende Structuurvisie, de beschrijving van de Voorschotense karakteristiek, de transitie en de Sectoren geven een helder beeld van hetgeen voor de nieuwe Structuurvisie als uitgangspunten en bouwstenen van belang is. Het nadeel van deze uitgebreide voorbeschuwingen is wel dat er veel algemeenheden en herhalingen in de tekst zitten en dat het lang duurt voordat men, na 52 bladzijden voorbeschuwingen, aan de eigenlijke Visie toekomt, een hoofdstuk dat slechts 10 bladzijden omvat.

Commentaar op hoofdlijnen

Tot op zekere hoogte achten wij het begrijpelijk dat de voorliggende Structuurvisie veel gemeenplaatsen, algemeenheden en vage aanduidingen bevat: een structuurvisie kan immers niet meer zijn dan een raamwerk voor toekomstige ontwikkelingen en plannen. Toch schiet de Structuurvisie inhoudelijk gezien tekort. In een structuurvisie die ziet op het tijdvak tot 2025 zouden voldoende concrete ambities en uitgangspunten voor toekomstige (ruimtelijke) plannen moeten worden opgenomen. Teksten als "versterking van de bestaande kwaliteiten van groen, veilig en betrokken" zijn *onvoldoende concreet* om als richtsnoer voor de toekomstige ontwikkelingen te kunnen dienen. Het kader van de Structuurvisie biedt aldus onvoldoende houvast.

Verder moet worden gewezen op *het ontbreken van een gedegen financiële paragraaf*. Bij de presentatie van een Structuurvisie voor de komende tien jaar kan een financiële basis voor de ambities en beleidsvoornemens niet worden gemist. Daarbij kan niet de huidige begrotingskrapte de maat der dingen zijn, maar zal uw Raad moeten bezien waar op de langere termijn moet worden geïnvesteerd. Het huidige bezuinigingsbeleid kan niet in de komende tien jaar ongewijzigd worden voortgezet. Waar bezuinigd wordt dient dat mede ten dienste te staan aan het realiseren van de in de Structuurvisie opgenomen prioriteiten. Uw Raad zal dus moeten afwegen waarvoor hij de beschikbare - mogelijk beperkte - middelen wil bestemmen. Alleen op die manier wordt duidelijk waar de echte prioriteiten liggen. Er worden nu te veel ballonnen opgelaten die niet tot de echte prioriteiten kunnen worden gerekend en bij gebrek aan middelen toch niet gerealiseerd kunnen worden. Het op verschillende plaatsen noemen van de “verbinding met de Vliet” heeft geen zin als daar niet prioriteit aan wordt toegekend en geld voor wordt uitgetrokken. Daarom en overigens ook om andere redenen vragen wij ons af of de ambitie “verbinding met de Vliet” realistisch en nastrevenswaardig is. Wij wijzen er overigens ook op dat niet alle ambities in de Structuurvisie geld hoeven te kosten.

Omdat het ambitieniveau van de Structuurvisie niet bijster hoog is en een uitgewerkt financieel kader ontbreekt, is ook *hoofdstuk 9 (Uitvoering)* erg mager.

Nieuwe omgevingswet en sturingsfilosofie

In paragraaf 2.3 (blz. 11) is de *transitie naar de nieuwe omgevingswet* aan de orde en in paragraaf 2.3 (blz. 12) de *sturingsfilosofie*. Essentie van die omslag is dat meer wordt gewerkt langs de lijnen van de uitnodigingsplanologie. Deze beoogt ruimte te geven voor nieuwe initiatieven uit de markt en te voorkomen dat alles “in steen wordt gehouwen”. Dit uitgangspunt vergt een wezenlijk ander bestuurlijk proces. De sturingsfilosofie die men daarbij denkt te hanteren wordt echter erg summier uitgewerkt. Voor de burgers is het van belang dat vooraf duidelijk is wat planologisch wel en niet is toegestaan en niet pas op het moment dat een initiatiefnemer met een concreet plan komt. Uitwerking van de besturingsfilosofie kan niet wachten totdat in 2019 de nieuwe omgevingsvisie van kracht wordt. Onze vereniging wil voorts nadrukkelijk aandacht vragen voor het aspect van de rechtszekerheid als belangrijk element in bestemmingsplannen. De vrijheid van de een kan leiden tot onvrijheid bij een of meer anderen. Als iemand een leuk idee heeft om zijn eigendom een andere functie te geven, kan dat een lovenswaardig initiatief zijn, maar vele andere omwonenden kunnen dat mogelijk als nadelig ervaren en tegen de nieuwe functie gekant zijn. Zij moeten dan op de bescherming van het geldende bestemmingsplan kunnen vertrouwen. De gemeentelijke overheid is daarvoor hun anker, terwijl het vaak juist de gemeente is die aan het nieuwe initiatief ruimte had willen bieden. Het verdient naar ons oordeel aandacht om in de Structuurvisie het rechtszekerheidskarakter van bestemmingsplannen te benadrukken.

Zowel nationaal als internationaal zal *duurzaamheid* in elk handelen van overheid en bedrijfsleven de komende jaren *de rode draad* vormen. Het aspect duurzaamheid krijgt in de Structuurvisie te weinig aandacht en gaat niet verder dan wat gemeenplaatsen. Onze vereniging zag graag de ambities uitgewerkt in concrete meetbare doelstellingen, bijv. op het gebied van duurzame energie/zonne-energie, watergebruik en levensduurverlenging van de gebouwde omgeving. Daarbij gaat het niet alleen om aspecten waar de gemeente slechts als regisseur kan optreden, maar ook om aspecten die tot de eigen verantwoorde-

lijkheid van de gemeente behoren (bijv. ten aanzien van de openbare ruimte). Waar de gemeente nog meer zeggenschap heeft, bijv. als sprake is van gemeentelijk eigendom, zou zij daarin voorop moeten lopen. Dat geldt zeker ook voor de toepassing van duurzaamheid en duurzame energie bij nieuwbouw, te meer als het gaat om nieuwe wijken.

In paragraaf 2.6 (blz. 11 en 12) wordt gesproken over de *strategische positie*. Hier wordt in beschrijvende zin aangegeven waar met wie wordt samengewerkt en in welke allianties Voorschoten betrokken is. Wij vragen ons af of in de periode waar de Structuurvisie op ziet geen keuzevraagstuk aan de orde is. Alle verschillende vormen van samenwerking kunnen op zich goed zijn, maar Voorschoten zou zich er op moeten voorbereiden dat het thans gehanteerde cafetariamodel niet langer kan worden voortgezet en een echte keuze voor een samenwerkingsverband of -partner aan de orde is. Het niet expliciet benoemen van dit vraagstuk lijkt ons niet verstandig.

Specifiek commentaar

In de vorige structuurvisie (zie paragraaf 3.1, blz. 16) is als doelstelling geformuleerd “het er voor zorg dragen dat het bebouwde gebied van Voorschoten één duurzaam gekoppeld en samenhangend dorpsgebied zal zijn”. In de besluitvorming over de Duivenvoordecorridor is aan deze doelstelling weinig of geen betekenis toegekend. Als dit een maat is voor de leidende betekenis van de Structuurvisie, dan is dat een slecht voorteken.

In de toekomstvisie van onze vereniging hebben wij aangegeven dat wij vinden dat Voorschoten qua inwonertal niet de ambitie zou moeten hebben verder te groeien, *Voorschoten is “uitgegroeid”*. In de concept-Structuurvisie vinden we dat niet terug en lijkt de ambitie toch een - zij het bescheiden - groei van het inwonertal met 10% te zijn. Zo wordt in paragraaf 5 (blz. 34) gesteld dat de bevolking van Voorschoten tot 2040 groeit tot 27.660 inwoners. In het koersdocument (blz. 22, punt 7) was dit strakker geformuleerd. Met de bouwprogramma's die nodig zijn om die groei te realiseren wordt bovendien een aanslag gedaan op het buitengebied.

In de Structuurvisie is *weinig aandacht voor het buitengebied*. Het wordt weliswaar enkele keren genoemd, maar er wordt weinig concreets over gezegd. Belangrijke kwesties als het waar nodig verbeteren van de kwaliteit van het buitengebied en het vinden van een juiste balans tussen de agrarische ontwikkeling, de toeristisch/recreatieve ontwikkeling en het bewaken van het natuurlijke karakter, de natuurwaarden en de ecologie dienen aan de orde gesteld te worden. Het statement over het buitengebied moet zo helder zijn dat bebouwing in de Duivenvoordecorridor na de betreuenswaardige ontwikkeling van het bestemmingsplan Roosenhorst niet opnieuw kan plaatsvinden. Verder moet worden opgemerkt dat de Structuurvisie geen enkele aandacht besteedt aan het buitengebied ten westen van de spoorlijn Den Haag-Leiden dat ook bij Voorschoten hoort en bescherming verdient. Ook dat gebied mag niet door woningbouw en/of bedrijfsontwikkeling worden aangetast. In het buitengebied is de agrarische functie primair leidend, maar aan de ontwikkeling van die agrarische functie in het licht van de huidige milieu- en klimaatproblematiek is in de Structuurvisie nauwelijks aandacht besteed. Wij beschouwen dat als een tekortkoming. Het voorgaande geldt mutatis mutandis ook voor het ‘land van boer Rodenburg’, dat aan de dorpskant van de spoorlijn gelegen is.

In hoofdstuk 3.1 worden enkele actuele opgaven benoemd aan de hand van de Structuurvisie 2005-2020 die zijn meegenomen bij het opstellen van de huidige Structuurvisie. Daartoe behoort “een aansluitend dorpsgebied afronden [onze onderstreping - OGLV] met Starrenburg III” (blz. 18). In Hoofdstuk 8 (Wonen, blz. 67) wordt gesproken over *een vitaal en toekomstbestendig buitengebied*: geen extra woningbouw in het buitengebied. Dit juiste *uitgangspunt* wordt echter geheel *onderuitgehaald* met de toevoeging “met uitzondering van reeds gemaakte afspraken zoals bijv. voor de Duivenvoordecorridor”. Een wezenlijk uitgangspunt wordt aldus benoemd en meteen weer van tafel geveegd. Dat verdraagt zich niet met een werkelijk richtinggevende Structuurvisie. Overigens had het de gemeente gesierd als zij zelf eerder duidelijkheid had gegeven over de met de Provincie gemaakte afspraken over de Duivenvoordecorridor.

Ten aanzien van het *aspect verkeer* komt de Structuurvisie niet veel verder dan heel vage uitspraken: goede bereikbaarheid, veilige fietsroutes, verbetering entree Leidseweg Noord, enz. Aan de gebrekkige Traverse door het centrum (in het bijzonder het gedeelte langs de Veurseweg) wordt geen enkele aandacht besteed. Een visie op wat en hoe er verbeterd kan worden ontbreekt.

In het verlengde van het voorgaande vragen wij aandacht voor *het rioleringsstelsel* dat in de planperiode in grote delen van het dorp aan vervanging toe is. Het ligt voor de hand om, mede ter beperking van kosten, een plan tot vervanging van het bestaande riool te combineren met een plan van aanpak van de weginrichting en de verkeerssituatie. Voor zover ons bekend is voor de vervanging van het rioleringsstelsel een reserveringssysteem van toepassing.

In paragraaf 6.2 (*Cultureel erfgoed*) zouden de *beleidskaders nader geconcretiseerd* moeten worden. Het ligt voor de hand de eerder door Uw Raad vastgestelde Kadernota Erfgoedbeleid en de Structuurvisie Cultuurhistorie in versnelde uitvoering te nemen. In de Structuurvisie Cultuurhistorie was een ambitieus tijdschema opgenomen dat bij lange na niet is/wordt gehaald. Zo zou het paraplubestemmingsplan Cultuurhistorie in 2014 worden opgesteld en zou de actualisering van de gemeentelijke monumentenlijst nu al zijn afgerond. Daar mogen op zich goede verklaringen voor te geven zijn, maar een Structuurvisie mag op dit punt wat meer ambitie tonen, zeker omdat het erfgoed met het groene karakter bij herhaling als een van de belangrijkste verworvenheden van Voorschoten wordt genoemd.

Verder leven bij onze vereniging een aantal *concrete wensen* op dit terrein: aanpassing van de lijst van gemeentelijke monumenten o.a. door het aanwijzen van monumenten van recentere datum, bevorderen van de kwaliteit van het bestaande monumentenbestand door daarvoor meer geld uit te trekken, zodra de kaders van de gemeentebegroting op orde zijn.

Burgerparticipatie

In de Structuurnota (blz. 59) wordt ten aanzien van *de betrokkenheid van burgers* en intermediaire organisaties als onze vereniging bij de ontwikkeling van voorgenomen beleid “een van de pijlers van Voorschoten” genoemd. Dat zijn mooie woorden, maar de praktijk is wel wat weerbarstiger. Te vaak worden wij geconfronteerd met plannen die ten tijde van de tervisielegging al in een zodanig stadium van voorbereiding zijn en waarin de

gemeente zich al in zodanige mate heeft gecommitteerd in bestuurlijke of zakelijke overeenkomsten dat zienswijzen en adviezen niet meer tot een wezenlijke aanpassing van de voornemens kunnen leiden. Verder wordt soms vrijwel alles wat door ons na zorgvuldige bestudering van de stukken te berde wordt gebracht van gemeentezijde van tafel geveegd als niet relevant, financieel onhaalbaar, te laat, te vroeg, nader te betrekken bij andere plannen enz. Het behoeft geen betoog dat een dergelijke kille reactie tot frustratie leidt en de bereidheid de gemeente te bedienen met goed voorbereide serieuze commentaren op beleidsvoornemens en visienota's tot het nulpunt doet dalen. Een gemeente die zich zo opstelt en haar ambtenaren niet instrueert respectvol om te gaan met ontvangen serieuze zienswijzen en commentaren vervreemdt zich van haar inwoners. Uit de bijeenkomsten in het kader van het lopende onderzoek naar de bestuurskracht van de gemeente is ons bekend geworden dat deze kritiek bij veel organisaties en besturen in Voorschoten breed leeft. Betrokken burgers willen serieus genomen worden. Als Uw Raad prijs stelt op een actieve en nauwe betrokkenheid van Voorschotense burgers en organisaties onder de noemer *burgerparticipatie*, waar wij van harte en voluit achter staan, dienen de ingediende commentaren en adviezen respectvol en met een open mind tegemoet te worden getreden. Onze vereniging wil graag uw sparring partner zijn, maar dan mogen wij ook verwachten dat onze inbreng tijdig kan worden geleverd en nog van invloed kan zijn op het eindresultaat van de besluitvorming in uw Raad. We verwijzen u naar de inleiding van Hoofdstuk 7 Visie (blz. 54), waarin het benutten van de denkkraft van de inwoners van Voorschoten een centrale plaats heeft gekregen.

Tot slot hebben wij nog enkele opmerkingen bij specifieke paragrafen van de Structuurvisie.

Enkele detailopmerkingen

In de *beschrijving van de ruimtelijke hoofdstructuur* dient ook de Duivenvoordecorridor nadrukkelijk te worden genoemd als “groene long” van Voorschoten.

De *benamingen “landgoederen” en “buitenplaatsen”* worden ten onrechte door elkaar gehaald. Voorschoten heeft slechts één landgoed (Duivenvoorde) en voor het overige (voormalige) buitenplaatsen: Berbice, Beresteijn, Ter Horst, Ter Wadding enz.

Paragraaf 6

Naar aanleiding van paragraaf 6, Sectoren willen wij nog het volgende opmerken.

Paragraaf 6.2 Cultureel Erfgoed. Bij “Ambities en speerpunten” zou de volgende *aanbeveling* opgenomen kunnen worden: Een belangrijk onderdeel van het erfgoed van Voorschoten is dat het dorp gelegen is op een strandwal. Het voor Voorschoten kenmerkende strandwal-/strandvlaktelandschap is nog maar op enkele plaatsen goed zichtbaar. Die locaties verdienen daarom extra bescherming.

Paragraaf 6.4 Economie, Recreatie en Toerisme. Omdat de bedrijventerreinen gelegen zijn in of tegen woonwijken aan, is er *alleen ruimte voor relatief hoogwaardige bedrijvigheid* met een beperkte milieu-impact van maximaal klasse 3.

Paragraaf 6.5 Verkeer. Hier zou krachtig stelling moeten worden genomen om de *verbetering op de bestaande N206* en met name bij het *Lammenschansplein* met voorrang

aan te pakken en daarmee niet te wachten tot na de voltooiing van de Rijnlandroute (blz. 48).

Paragraaf 6.11 Kunst en Cultuur. Hier is de uitspraak gewenst dat *concentratie van culturele voorzieningen* op één locatie in het centrum aanbeveling verdient. De gemeente dient daarvoor duidelijkheid te verschaffen over de gemeentelijke bijdrage aan een dergelijke concentratie. Op zijn minst dienen de opbrengsten van de verkoop van de vrijkomende voor cultuur bestemde gebouwen (de openbare bibliotheek en het cultureel centrum) daarvoor te worden aangewend.

Ten onrechte wordt in de Structuurvisie geen melding gemaakt van *een aantal ruimtelijke vraagstukken* die in de visieperiode aan de orde zullen komen. Te denken valt aan het MOC-terrein, het Churchillplein (in de structuurvisie Centrum nog genoemd als ontwikkelingsgebied), de locatie Kruispuntkerk, het Nicolaespad, de nieuwe “cultuurveste”, de ijsbaan en het buitengebied (o.m. het land van Rodenburg).

In het wensbeeld Voorschoten 2025 (blz. 21) is o.m. sprake van een *zomercamping* en verschillende *boerenbedden*. Wij vragen ons af waar deze gelegen/gedacht zijn.

Het realiseren van een verbinding van de *Nieuwe Weg* met Adegeest dan wel langs de spoorlijn met de Dobbewijk zou in beschouwing moeten worden genomen.

Het voorgaande commentaar dient zijn vertaling te krijgen in de Structuurvisie en met name in hoofdstuk 7, de vertaalslag van analyse naar visie.

Ten slotte

Wij realiseren ons dat wij een omvangrijke zienswijze bij uw Raad indienen. Wij hebben getracht daarmee recht te doen aan het belang van de Structuurvisie, die in belangrijke mate bepalend zal zijn voor de hoofdlijnen van het beleid m.b.t. de ruimtelijke ordening en de daarop gebaseerde bestemmingsplannen.

Onze vereniging hoopt met de voorgaande zienswijze aan de verdere gedachtevorming in uw Raad over de Structuurvisie een bijdrage te hebben geleverd. Wij zijn graag bereid ons commentaar in een gesprek met (leden van) uw Raad nader toe te lichten, indien u daarop prijs stelt.

Namens de Vereniging tot Behoud van Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten,

voorzitter

secretaris